

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 26 marca 2012 r.

Władysław Kosiniak-Kamysz

DUS- 071-20-MS/EW/12

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KANCELARIA	
wpl. dnia	27. 03. 2012
L.dz.	110 L. zał.

Pan

Andrzej Rzepliński

Prezes

Trybunału Konstytucyjnego

Szanowny Panie Prezesie

W związku z wystąpieniem Pana Prezesa z dnia 10 lutego 2012 r., Sygn. akt K 9/12, w sprawie przedstawienia opinii, czy orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego dotyczące zgodności z Konstytucją niektórych przepisów ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 118) może wywołać skutki wiążące się z nakładami finansowymi nie przewidzianymi w ustawach, o których mowa w art. 43 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, z późn. zm.), z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

W 2012 r. emerytury i renty zostały podwyższone, w wyniku waloryzacji, o jednakową kwotę wynoszącą 71 zł. Waloryzacja kwotowa incydentalnie zastąpiła waloryzację procentową. Celem zmiany zasad waloryzacji w bieżącym roku było zaoferowanie najwyższego wzrostu świadczeniobiorcom, pobierającym najniższe świadczenia, w ramach posiadanych i zabezpieczonych w budżecie środków na ten cel. Podjęcie tej decyzji oparte było na zasadzie solidarności społecznej. Uznając, że wszyscy powinniśmy ponosić koszty kryzysu gospodarczego, przyjęto jednocześnie, że stosunkowo najmniej tymi kosztami powinni być obciążeni najubożsi świadczeniobiorcy. Na waloryzacji

kwotowej zyskało szacunkowo ok. 53% emerytów i rencistów z FUS, 100% otrzymujących zasiłki przedemerytalne i renty socjalne; zyskali również prawie wszyscy emeryci i renciści z KRUS. Natomiast niższe podwyżki dostali prawie wszyscy emeryci i renciści otrzymujący świadczenia z MON, MSW oraz MS.

Zgodnie z dotychczasowym mechanizmem waloryzacji, przy zastosowaniu procentowego wskaźnika, którego główną podstawą obliczenia jest średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym, kwoty podwyżek indywidualnych dla osób z wysokimi świadczeniami byłyby wyższe niż kwota 71 zł, wynikająca z zastosowanej w 2012 r. metody waloryzacji kwotowej.

Stąd też, gdyby w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, świadczenia, których wzrost w wyniku waloryzacji kwotowej w marcu 2012 r., jest niższy niż wynikałoby to z zasad dotychczas stosowanej waloryzacji procentowej, należałoby podwyższyć do kwoty wynikającej z waloryzacji o wskaźnik określony procentowo (z wyrównaniem od marca 2012 r.), budżet państwa poniósłby dodatkowe koszty, które nie są uwzględnione w wydatkach oraz nie mają pokrycia w dochodach, zapisanych w ustawie budżetowej na rok 2012. Należy podkreślić, że kwota, która została zaplanowana w budżecie na waloryzację w 2012 r. została w pełni wydana na waloryzację kwotową, przeprowadzoną w marcu br.

Kalkulacja skutków finansowych została dokonana w oparciu o dane uzyskane od Ministra Sprawiedliwości, Ministra Obrony Narodowej, Ministra Spraw Wewnętrznych, Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Kalkulacja została przeprowadzona przy uwzględnieniu dwóch wskaźników procentowych, tj.

- 4,8% - jak przyjęto w ustawie budżetowej na rok 2012 oraz do obliczeń przy waloryzacji kwotowej w 2012 r.;
- 5,04% - jak wynika ze wzrostu średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w 2011 r. oraz 20% wskaźnika realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w 2011 r.

Szacunkowy, 10-miesięczny koszt (w warunkach 2012 r., z wyrównaniem od marca br., bez odsetek), który powstałby, gdyby świadczenia waloryzowane kwotowo, zostały podwyższone do kwoty wynikającej z waloryzacji procentowej wyniosłby:

- przy wskaźniku waloryzacji procentowej 104,8% - ok. 1,6 mld zł, w tym wypłacanych przez ZUS – ok. 1,3 mld zł, KRUS – ok. 2,43 mln zł oraz MON, MSW i MS – ok. 255,3 mln zł

- przy wskaźniku waloryzacji procentowej 105,04% – ok. 1,8 mld zł, w tym wypłacanych przez ZUS – ok. 1,5 mld zł, KRUS – ok. 2,88 mln zł oraz MON, MSW i MS – ok. 282,2 mln zł (łącznie koszt podwyższenia świadczeń podany wraz z podwyższeniem dodatków przysługujących do świadczeń o różnicę pomiędzy wskaźnikiem 105,04% a 104,8%).

Pragnę podkreślić, że Fundusz Ubezpieczeń Społecznych jest funduszem wymagającym corocznych dotacji z budżetu państwa. W 2012 r. przewidywany w ustawie budżetowej na rok 2012 poziom dotacji wyniesie 39,939 mld zł. Jednocześnie nastąpi przekazanie 2,887 mld zł z Funduszu Rezerwy Demograficznej. Oznacza to, że waloryzacja jest dokonywana na koszt budżetu państwa, a jakkolwiek decyzja dotycząca wzrostu wydatków na waloryzację emerytur i rent, oznacza konieczność zwiększenia przychodów Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, aby te wydatki pokryć - albo z większych składek, albo z większych dotacji budżetowych (a więc podatków).

Pragnę również zwrócić uwagę na fakt, że zgodnie z rekomendacją Rady Ecofin (z dnia 7 lipca 2009 r.) Polska zobowiązana została do korekty deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych poniżej 3% PKB do 2012 r. w wiarygodny i trwały sposób.

Ze względu na wszczętą procedurę Polska podlega ścisłemu monitoringowi sytuacji budżetowej. W przypadku stwierdzenia przez Komisję Europejską (KE) braku działań naprawczych nieuniknione będzie podjęcie dalszych kroków w ramach procedury nadmiernego deficytu, z możliwością nałożenia sankcji. Jeśli Komisja Europejska i Rada Ecofin stwierdzą, że Polska nie wdrożyła rekomendacji Rady Ecofin z art. 126.7 TFUE, określającej termin i sposób zlikwidowania nadmiernego deficytu zgodnie z nowymi zasadami dyscypliny budżetowej Unii Europejskiej (UE), w ciągu 6 miesięcy od otrzymania nowej rekomendacji Rady z art. 126.7 TFUE Polska będzie zobowiązana przedłożyć KE i Radzie szczegółowy plan działań ograniczających wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych i/ lub zwiększających dochody sektora. Prawo UE przewiduje możliwość nałożenia sankcji finansowych na każdy kraj UE - beneficjenta Funduszu Spójności, jeśli Rada Ecofin negatywnie oceni starania tego państwa dla ograniczenia nadmiernego deficytu. Decyzją Rady może być wstrzymanie całości albo części zobowiązań z Funduszu Spójności wobec danego państwa członkowskiego.

Zgodnie ze wspomnianą powyżej rekomendacją Rady Ecofin, deficyt sektora

instytucji rządowych i samorządowych nie może przekroczyć w 2012 r. 3% PKB, a w kolejnych latach konieczne jest dalsze redukowanie deficytu, tak, aby osiągnąć średniookresowy cel budżetowy, który dla Polski wynosi -1% PKB. Należy podkreślić, że dla uzyskania przez Polskę w 2013 r. decyzji Rady kończącej procedurę nadmiernego deficytu niezbędne jest nie tylko zagwarantowanie trwałej redukcji deficytu, lecz także sprowadzenie długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB na ścieżkę spadkową. Rozważając ewentualne zakończenie procedury, KE i Rada będą bowiem analizować nie tylko kształtowanie się deficytu, lecz również ryzyko przekroczenia przez dług sektora instytucji rządowych i samorządowych progu 60%.

z poważaniem

MINISTER
Władysław Kosiniak-Kamysz
Władysław Kosiniak-Kamysz